

Při podrobnějším pohledu na jednotlivé aktivity související s přímým pedagogickým vedením lze identifikovat systematické rozdíly ve výpovědích ředitelů gymnázií a základních škol, které lze do značné míry přičítat odlišnému charakteru obou typů škol a složení jejich žáků. V kapitole 3.3 bylo uvedeno, že učitelé gymnázií hodnotí kázeňské klima ve třídách lépe než učitelé na základních školách. To může souviset i s rozdílnou frekvencí toho, jak často ředitelé spolupracují s učiteli při řešení kázeňských problémů ve třídě. Zatímco často nebo velmi často se touto aktivitou (dle svých slov) zabývá 78 % ředitelů základních škol, v případě ředitelů gymnázií jde jen o 39 %. V menší míře pak ředitelé gymnázií také uvádějí časté nebo velmi časté sledování výuky ve třídě (35 % oproti 57 % na ZŠ) a poskytování zpětné vazby učitelům na základě pozorování (57 % oproti 64 % na ZŠ). Nižší míru participace ředitelů gymnázií ale nelze jednoznačně interpretovat pouze tak, že jsou v porovnání s kolegy ze základních škol méně iniciativními lídry. Je totiž možné, že uvedené činnosti vyhodnocují na základě znalosti kázeňského klimatu ve třídách, učebního prostředí a svých učitelů jako méně potřebné. Významná souvislost byla identifikována také mezi velikostí sídla, kde se škola nachází, a frekvencí, s jakou ředitelé těchto škol sledují výuku – zatímco ve školách na vesnicích (do 3 000 obyvatel) často nebo velmi často výuku ve třídě v posledních 12 měsících před šetřením sledovalo 74 % ředitelů, v menších městech (do 15 000 obyvatel) 60 % ředitelů, ve větších městech (do 100 000 obyvatel) 45 % ředitelů a ve městech nad 100 000 obyvatel už jen 28 % ředitelů. S jinými činnostmi přímého pedagogického vedení velikost sídla, kde se škola nachází, nesouvisí.

V míře zapojení českých učitelů do činností **nepřímého pedagogického vedení** není oproti situaci v Evropské unii významný rozdíl. Rozdíly ve frekvenci činností ředitelů spadajících do této oblasti jsou v České republice patrné pouze mezi řediteli gymnázií a základních škol. Například 62 % ředitelů ZŠ uvádí, že často nebo velmi často „aktivně vytvářejí takové podmínky, aby mohli učitelé ve vzájemné spolupráci vytvářet nové vyučovací postupy“, oproti 50 % ředitelů VG; a 72 % ředitelů ZŠ často nebo velmi často „podniká kroky k zajištění toho, aby se učitelé cítili zodpovědní za studijní výsledky svých žáků“, oproti pouze 50 % ředitelů VG. Významné rozdíly nebyly zjištěny z hlediska velikosti sídla, kde se škola nachází, ani velikosti školy.

Dvě položky se také zaměřovaly na podporu a vedení ředitele v oblastech **administrativního charakteru**. Zde je situace v obou zjišťovaných činnostech odlišná od situace v Evropské unii. Zatímco významně vyšší podíl ředitelů uvádí časté nebo velmi časté kontrolování postupů a výstupů školní administrativy (86 % v ČR, 73 % v EU), významně nižší podíl ředitelů toto uvádí v případě řešení problémů s rozvrhem vyučovacích hodin ve své škole (15 % v ČR, 47 % v EU). Rozdíly v tomto nejsou ani mezi řediteli gymnázií a základních škol, ani mezi řediteli velkých a malých škol, ani mezi řediteli škol v malých či velkých městech.

Šetření TALIS 2018 nově sledovalo i vybrané aspekty tzv. **systémového vedení** (*system leadership*), tj. různé akce či iniciativy, které směřují k posílení vztahů mezi školami a komunitami, v nichž působí, zejména pak spolupráci s řediteli jiných škol. V pedagogické literatuře bývá vztahům školy ke komunitě a spolupráci s dalšími školami přisuzována stále větší důležitost, neboť se v některých kontextech prokázala jejich pozitivní souvislost s rozvojem školy; pro vedoucí pracovníky představuje také nové, méně hierarchické pojetí vedoucích vztahů (blíže viz Koncepční rámec šetření TALIS 2018).

Účast na vybraných aktivitách systémového vedení je řediteli škol zapojených do šetření TALIS (v porovnání s jinými aktivitami pedagogického či administrativního vedení) nejméně frekventovaná i z mezinárodního hlediska, avšak Česká republika je v rámci EU zemí s nejnižším podílem ředitelů, kteří uvádějí, že často nebo velmi často „spolupracovali s řediteli jiných škol na obtížných pracovních úkolech“ (18 % v ČR, 38 % v EU). V rámci všech zemí zapojených do TALIS 2018 vykázal